

NYTT OSEBERGSKIP BYGGES I TØNSBERG

SE HISTORIEN
BLI TIL

Utgitt av Stiftelsen Nytt Osebergskip (2011)
Postboks 217
3100 Tønsberg
www.osebergvikingskip.no
Bank: DnB NOR – konto nr. 1638 22 67706

Takk til: Takk til: Einar Chr. Erlingsen,
Jørgen Kirsebom, Luis Malibrán og
Håvard Solerød for bruk av bilder.

Tekst: Forlaget Media AS
Design: Really.no
Trykk: Cicero Grafisk AS

DET SKRIVES HISTORIE I TØNSBERG!

Nesten 1200 år er gått siden Osebergskipet ble lagt i haug i Slagendalen utenfor Tønsberg, og det er over 100 år siden det igjen ble hentet fram i dagens lys. Nå gjenoppstår det på nytt!

Det skjer i full offentlighet, midt i byens travle bryggeområde, fullt tilgjengelig for enhver som har lyst til å følge det spennende arbeidet med å bygge en arkeologisk kopi av vår største nasjonalskatt.

Det skjer på samme måte som da vikingene selv bygget sine skip: ved bruk av håndkraft og med kopier av datidens verktøy. Dette er bokstavelig talt historie til å ta og føle på.

Frivillige er hjertelig velkomne til å slutte seg til våre båtbyggere, treskjærere, smeder, snekkere, vevere, tekstilarbeidere og historiefordlere for kortere eller lengre tid. Sammen kan vi alle bidra til fortsettelsen av Osebergskipets lange og spennende historie.

For det er nettopp dette vi gjør i disse dager, i det som er selve sentrum i vikingenes verden: Tønsberg og Vestfold.

Velkommen til å være med på å skrive historie!

Einar Chr. Erlingsen
Styreleder
Stiftelsen Nytt Osebergskip

TØNSBERG ÅR 834

DRONNING ELLER HEKS?

Denne forsommeren foregikk det underlige ting et stykke opp i Slagendalen, noen få kilometer nord og øst for dagens Tønsberg. Et praktfullt utsmykket skip ble trukket oppover den lille elven i dalbunnen, og videre på kavler til sitt endelige bestemmelsessted ute på en flat slette.

Der ble skipet plassert i en grøft. I de følgende månedene skjedde det underlige ting i og omkring skipet. På et eller annet tidspunkt ble to døde kvinner båret høytidelig om bord og varsomt lagt i oppredde senger inne i et nybygget gravkammer midt i skipet. Med seg i graven fikk de rikt utstyr, både husgeråd og andre hverdagsgjenstander, sleder og veggtepper og til og med en rikt dekorert vogn.

En gang i løpet av sommeren ble den aktre halvdelen av skipet dekket av en halvkuleformet gravhaug. Forskipet var fremdeles utildekket. Hvilke seremonier som foregikk omkring skipet og de døde kvinnene kan vi bare gjette oss til. Dyr ble ofret, både hester og hunder havner i graven sammen med kvinnene før også forskipet ble dekket av haugen i løpet av høsten.

Hvem var de to kvinnene som fikk en slik storslagen begravelse? Det vet vi ikke. Men nye undersøkelser av skjelettrestene har avslørt at den ene var rundt 50 år da hun døde, den andre omkring 80. Sistnevnte har vært liten av vekst og sterkt plaget av leddgikt og har antagelig vært sterkt krokrygget. En hormonforstyrrelse kan ha gitt henne skjeggvekst.

Høsten 2007 ble restene av de to kvinnene i Oseberghaugen gravet opp igjen i håp om å komme nærmere svaret på hvem og hva de var. (Foto: Einar Chr. Erlingsen)

Etter utgravningen ble Osebergskipet og øvrige gjenstander ført til Oslo for preparering og restaurering. De befinner seg i dag i Vikingskipshuset på Bygdøy, sammen med skipene fra Gokstad og Tune. Et fjerde skip, Klåstadskipet, kan sees på Slottsfjellmuseet i Tønsberg.

Fra utgravningen av Osebergfunnet sommeren 1904.
(Foto: Kulturhistorisk Museum)

TØNSBERG ÅR 1904 SKATTEN I HAUGEN

Gårdbruker Oskar Rom hadde lenge fundert over den store haugen som lå ute på et av jordene hans. På folkemunne het det seg at det spøkte ved haugen, noen mente å vite at pestofre fra svartedauden var gravlagt der. Andre hvisket om skjulte skatter.

Sommeren 1903 bestemte Oscar Rom seg for å undersøke selv. Han hadde ikke gravd lenge i haugen før han sto med et vakkert utskåret trestykke i hånden. Han forsto at han sto overfor noe svært uvanlig, tok trestykket med og oppsøkte professor i arkeologi Gabriel Gustafson ved Universitetets Oldsaksamling i Oslo.

Den 13. juni 1904 begynte utgravningene, som snart skulle gi sensasjonelle resultater. I løpet av tre hektiske måneder gravde professor Gustafson og hans mannskaper ut skip, gravgoods og haugens øvrige innhold.

Takket være de helt spesielle bevaringsforholdene var haugens innhold særdeles godt bevart. Treskjæringene på skipet og de mange gjenstandene var like friske som dagen da haugen lukket seg over dem, selv om både skip og utstyr også var sterkt sammenpresset og forvridd etter å ha vært tynget ned av tonnevis med jord, stein, leire og torv.

Osebergfunnet er et av verdens viktigste arkeologiske funn til alle tider. For forståelsen av skandinavisk vikingtid kan betydningen av Osebergfunnet sammenlignes med betydningen som Tut-Ankh-Amøns urørte grav fikk for egyptologien noen tiår senere.

 **NATIONAL
GEOGRAPHIC**

FRA TØNSBERG TIL VERDEN
Det Londonbaserte TV-produksjonsselskapet
Bellwether Media følger byggingen av det
nye Osebergskipet på vegne av National
Geographic Channel. Et timelangt program
vil i løpet av 2012 bli sendt til 270 millioner
husstander i 166 land.

Daglig leder/båtbygger Geir Røvik med TV-produsent Malcolm Neaum fra Bellwether Media.
(Foto: Einar Chr. Erlingsen)

TØNSBERG 2010 – 2012 DET NYE SKIPET

Den 17. juni 2010 begynte et nytt kapittel i Osebergskipets spennende historie. Da startet byggingen av en arkeologisk kopi av det vakreste – og eldste – skipet fra vikingtiden.

Bak prosjektet står Stiftelsen Nytt Osebergskip. Stiftelsen samarbeider med solide fagmiljøer som Kulturhistorisk Museum/Vikingskipshuset, Vikingeskibsmuseet i Roskilde i Danmark, NTNU/Marintek i Trondheim, samt ledende eksperter innen tradisjonsbåtbygging i Norge og Danmark. Prosjektet støttes økonomisk av blant andre Vestfold fylkeskommune, Tønsberg kommune, en rekke stiftelser, næringsliv og privatpersoner.

Tidligere kopier av Osebergskipet har vært lite sjødyktige. En av hovedsiktene med det nye prosjektet er derfor å etterprøve noen av beslutningene som ble tatt i forbindelse med rekonstruksjonen etter 1904. Da

”SPRER GLEDE”

Våren 2011 fikk Nytt Osebergskip lokalavisen Tønsbergs Blads aller første ”Det Spirer”-pris for å spre glede og engasjement i lokalmiljøet, og for å ha satt Tønsberg på kartet nasjonalt og internasjonalt. Prisen er på kr. 100.000.

Skipets 90 kvm. store seil lages av ull fra spelsau. (Foto: Håvard Solerød)

Byggingen foregår ute hele året. (Foto: Luis Malibrán)

skipet var tatt opp av haugen besto det av 2000 deler som så måtte settes møysommelig sammen i et gigantisk puslespill. Følgelig måtte datidens eksperter foreta en del gjetninger under arbeidet. I det store og hele gjorde de en fantastisk jobb, men de gjorde også enkelte feil.

Forprosjektet for det nye Osebergskipet har blant annet tatt i bruk laser- og datascanning av originalen, visuelle undersøkelser er foretatt og nye tegninger utarbeidet. Vi har bygget modell i skala 1 : 10 og testet denne i Skipsmodelltanken ved Marintek i Trondheim. Resultatene er interessante: det meste tyder på at Osebergskipet har vært vesentlig mer sjødyktig enn hva man hittil har antatt. Det endelige svaret får vi imidlertid først når skipet er sjøsatt og eksperimenteringen med ro- og seilingsegenskaper tar til i fullskala i 2012.

I tillegg til nevnte forskning skal det ferdige skipet også være tilgjengelig for allmennheten som et stykke levende historie. Etter mer enn 100 års fravær er Osebergskipet i ferd med å vende tilbake til Tønsberg – i bedre form enn hva det har vært de siste 1200 årene.

VELKOMMEN TIL TØNSBERG!

Quality Hotel Tønsberg er en av Nytt Osebergskips fremste støttespillere. Skipet bygges rett utenfor hotellet, sentralt i byens trivelige, pulserende bryggeområde.

Tlf. +47 33 00 41 00

E-post: q.tonsberg@choice.no

www.choicehotels.no

Tønsberg Vandrerhjem er en annen støttespiller, og ble i 2009 kåret til "verdens vennligste vandrerhjem og Europas beste" på *Hostelling Internationals* nettsider.

Tlf. +47 33 31 21 75

E-post: tonsberg@hihostels.no

www.hihostels.no/no/Vandrerhjem/Ostlandet/Tonsberg

TønsbergGuidene arrangerer guidet omvisning for grupper på byggestedet for det nye Osebergskipet.

Tlf. +47 92 21 21 53

www.tonsbergguidene.no

Tønsberg turistkontor for ytterligere informasjon om severdigheter, overnatting, aktiviteter m.m.

Tlf. +47 48 06 33 33

E-post: info@visittonsberg.com

www.visittonsberg.com

PUBLISERT AV
STIFTELSEN NYTT OSEBERSKIP
WWW.OSEBERGVIKINGSKIP.NO

Byggeplassen opplever stor tilstrømming av interesserte. Her er en skoleklasse på besøk, i hjemmelagede vikingdrakter.
(Foto: Einar Chr. Erlingsen)